

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznauila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 53.

Ljubljani, v petek 6. marca 1891,

Letnik XIX.

Čestiti volilci III. volilne skupine!

Zopet Vas kliče državljanska dolžnost na volišče, voliti Vam je poslanca za državni zbor. Po resnem posvetovanju z vsemi lokalnimi odbori, prišel je podpisani osrednji odbor do prepričanja in sklepa, da Vam priporoča za državnega poslanca gospoda

Ivana viteza Nabergoja,
posestnika itd. na Proseku,

kateri je Trst in okolico že celih 18 let zastopal na Dunaju, ter okolico zastopa v mestnem zboru že 25 let! Ravno zato naš kandidat predobro in natančno pozna naše razmere, potrebe in težnje, da pa jih dobro pozna, dokazal je večkrat, ko se je iskreno potegnil za pravice svojega naroda in za koristi mesta Trsta in okolice.

Naš kandidat je mož jeklenega značaja, mož, kateri zaradi svoje poštenosti, svojega stalnega političnega prepričanja uživa neomejljivo zaupanje svojih prijateljev in znancev in celó spoštovanje nasprotnikov, ali kar je še več: on uživa zaupanje viših krogov, o čemur nam najboljša priča njegovo odlikovanje od strani našega premilostljivega in preljubljenega vladarja!

Bliža se tudi za mesto in okolico jako važna prememba, to je odpravljenje proste luke in baš zaradi tega potrebujemo izkušenega moža, kateri bode zastopal v državnem zboru z vso silo in jedrnatostjo besede interese Trsta in okolice.

Slovenem Trsta in okolice in ž njimi tudi pravičnim, za pravo svobodo in enakopravnost unetim avstrijskim rodoljubom ni treba, da si iščejo za državni zbor boljšega poslanca. — Naš kandidat je pri vsaki priliki dokazal, da je udan našemu presvetlemu cesarju, da se strogo drži svoje vere, da ljubi svoj narod in da je navdušen za blaginjo skupne nam države Avstrije.

Čestiti volilci! V nedeljo, dné 8. marca t. l., pojdite vsi na volišče, bodite edini, ne brigajte se za nasprotnike, kateri bodo skušali, da Vas speljejo

na krivo pot; ampak vsi volite tako, kakor Vam velja vest in prava ljubezen do domovine — Vaš poslanec naj bode

Ivan vitez Nabergoj.

Trst, dné 22. februarija 1891.

Osrednji volilni odbor.

Po volitvah.

I.

Sedaj, ko je na Kranjskem in večinoma tudi v drugih slovenskih pokrajinah volilna borba končana, hočemo mirno in nepristransko ogledati si po voliških bojna krđela, katera so si stala nasproti pod razvitimi zastavami.

Najzanimivejša bila je v vsakem oziru večerajšnja volitev v gorenjskih in notranjskih mestih in trgih. Izpovemo odkrito, da nas je ta zmaga našega kandidata nepopisno razveselila. Zmage bili smo si v svesti, a da bi naš kandidat dobil nad 200 glasov večine, tega se nismo nadejali. Agitacija od nasprotne strani je bila silna, agitatorji so pritiskali z vsemi sredstvi na volilce. Ne tajimo, da so tudi naši somišljeniki storili svojo dolžnost, kolikor so dopuščale razmere in dostojnost, toda pristaši nasprotne kandidata bili so brezozirni, da rabimo najmilejši izraz; obrekovanja in ostudne laži bilo je poglavito sredstvo. Naravno, da se v volilni borbi strasti razvne, nasprotja vzrastó ter živci napnó, a vsaka stvar ima svoje meje, in to bi smeli pričakovati vsaj od olikancev.

Tako so hoteli našega vse časti vrednega kandidata razupiti za nemškutarja, odrekli so mu vse duševne in fizične zmožnosti, v zadnjem trenutku so celó razširjali laž, da ni podpisal slovenskega programa, akoravno je načelnik narodnega volilnega odbora gosp. svetnik Murnik to izrecno zatrdil tudi v glasilu, ki je nasprotne kandidata vzelo v varstvo in zaščito. Tudi nam že očita „Slov. Narod“,

da smo zmagali s pomočjo nemškutarjev. Razsodni čitatelji se pač ne bodo dali premotiti. Nemškutarji je tudi po naših mestih in trgih večinoma že odklenkalo, prebivalstvo se zaveda svojega rodu in malokje je še kdo zaverovan v predsodke iz minoljih časov. Zadnje ljudsko štetje kaže, da izvzemši Kočevje in Tržič Nemci pri volitvah ne morejo odločevati, ako slovenski volilci storé svojo dolžnost. Sicer pa priznajmo, da je morda v vseh trgih in mestih glasovalo 50, recimo 100 Nemcev za našega kandidata, vendar ostane še tako ogromna večina nad 120 narodnih glasov, da je torej neutemeljeno in prisiljeno vsako sumničenje, češ, da smo zmagali s pomočjo Nemcev.

Ta sijajna zmaga pa nam dokazuje, da se liberalizem ni še tako vgnezdil v naših mestih in trgih, kakor se je sploh mislilo. Večina prebivalstva spoznava, da so pogubljiva liberalna načela, naj se razširjajo pod nemško ali slovensko firmo. Liberalci neso osrečili še nobene države, kjer so imeli vladno krmilo v rokah. Tudi pri nas v Avstriji se ni nikdo brigal za obrtnika in delavca, dokler so gospodovali liberalci.

O protikandidatu, ki je šel v ogenj za svojo stranko, ne rečemo druzega, kakor da je bil kandidat naših radikalcev, in to zadostuje. Glasilo te gospóde povečuje one nesrečne ideje, ki zmagujejo sedaj na Češkem, ki zvajajo mirni in marljivi narod na kriva pota in gladijo pot nemškim liberalcem do večje veljave. Mi Slovenci in sploh Slovani v Avstriji moremo kaj doseči od osrednje vlade le v zvezi s konservativnimi elementi ostalih narodov. Prepričani smo, da bi nam zmaga „Narodovega“ kandidata mogla le škoditi, gotovo pa ne koristiti z ozirom na razmere v državnem zboru, in če ima g. dr. Majaron ciceronsko zgovornost.

Omeniti moramo pri tem še neke okoliščnosti, kar velja tudi o večini naših gg. državnih poslancev. Pri vsaki priliki naglaša se od leve in desne staro slovensko geslo: „vse za vero, dom, cesarja.“ Tudi

LISTEK.

Iz Inomosta.

(Pismo tamošnjega slušatelja bogoslovja ljubljanskemu bogoslovenu.)

Naj začnem brez vsakega uvoda!... Komaj sem se bil dobro oddahnil od dolge vožnje, že so mi očetje jezuitje povedali, da bode treba spet nazaj.

„Bom pa šel!“ sem dejal, zadovoljen, da bodem kmalu videl svojo domovino; a opekel sem se.

„Čez pet let“, so rekli, „in sicer kot pogumen vojak.“

Pri teh besedah, ki jih berem v naših postavah, je moje prvo veselje usahnulo, ali vzraslo je precej drugo: meni namreč ta terjatev ne bo delala preglavice; vojak sem že, kakor veš, potrjen k sedmi stotnji ljubljanskega polka; torej le še pogumnosti mi je treba, pa imam vse, kar želé tukaj.

Jezuitje hočejo nas torej na vsak način izuriti v vojake; toda prepričan sem se, da ne znajo tega, ker ne poznajo neizogibljivo potrebne vojaške ostrogi; kdor se z lepa ne poda v njihove vaje, odpusté ga z lepa domov.

Neka posebnost našega zavoda je najmnogoličnejša raznoterost med bogoslovci po stanu, sta-

lišči in jeziku. Zanimiva in koristna je ta posebnost vsled hišnega reda, kateri terja, da vsi brez razlike občujejo med seboj. Slučaj odločuje, kdo mi je opoldne sosed, kdo zvečer tovariš.

Danes obiram s kakim Amerikancem trdo angleščino, jutri rešetam francoske naglase s Švicarjem; sedaj mi slika Čeh razmere bratovskega naroda, sedaj opisuje prekmorski Avstralec rujave svoje brate; danes govori ponosni Nemec o moči svoje domovine, jutri precejata Poljak in Alzačan nemške postve, in pojutršnjim tožita Bošnjak in Hercegovinec o bedi svojega ljudstva. Tako gre vse križem, brez najmanje zdrahe.

Kedar pri predavanju zrem v prostorni dvorani mnogolične te slušatelje, kako pri vsi svoji različnosti poslušajo z zavzetjem nauke enega duha in ene misli, z zavzetjem mislim vselej na lepoto one domovine, ki bode materinsko združila vse narode; ali pri ravno tistem pogledu vstaja mi rad tudi tožni spomin na ozko mojo domovino, katere sinovi se v svetni sreči ne morejo meriti z drugimi ljudstvi.

V tihi resnobi me opominja med slušatelji siva glava, ki vestno pobira besedice iz ust profesorjevih, ko dokazuje, da je le logike treba vsem nasprotnikom trditeljskih resnic. Učiš se natančnosti pri priletnem pravniku, kateri je skušivši svet zopet prišel v zavetje umoslovnega mišljenja. Navdušuje te za

tvoje prepričanje resni obraz bivšega protestanta, kateri se je s svojo ločitvijo od Lutra ločiti moral celó od svoje mamice. Skratka: moji tovariši so ob enem moji učitelji.

Po številu so Nemci v zavodu v veliki večini. Za temi pridejo precej Slovani, potem Angleži, Francozi, Madjari, Italijani. Govori se v vseh teh jezikih, poleg nemščine in latinščine največ v francoščini. Zastopani pa so nekateri jeziki tudi posredno, to je, po sinovih tujega naroda; tako ruski, španski. Kdor ima veselje do jezikov, tukaj je lepa prilika; vendar ne gre lahko brez izgube časa, če človek za silo že ne govori.

O moji domovini in njenih prebivalcih tukajšnji ljudje ne vedo preveč. Nekateri ne vedo res prav nič, nekateri še nekaj manj, ker imajo o njej krive nazore. Žalibog, da jaz nisem boljši. Prišel sem že nekekrati v zadrego, ker gospodom nisem vedel povedati, kje je kranjska dežela; revež jaz sem doslej mislil, da na Kranjskem, sedaj še-le vém, da je tam nekje blizu Jadranskega morja, nekako v južni Avstriji. Nekdo zopet je vedel za Kranjsko, ni pa vedel za domovino Slovencev; temu je bilo treba razlagati, kako je mogoče, da imajo nemški zemljevidi samo nemška krajevna imena iz naše domovine; mož je namreč sklepal, da vsak narod ime-njuje svoja mesta in vasi po svojem jeziku.

„Narodov“ kandidat je nekda zatrljeval tu in tam, da bode varoval najdražjo svetinjo narodovo: sv. vero.

A kdor pozna našo „Narodovo“ gospodo, mora v resnici pomilovati može, ki podpisujejo, česar ne marajo, ki obljubujejo, kar zaničujejo. Bodite odkritosrčni ter rajši priznajte javno pred svetom, da Vam je vsaj v javnem življenju najdražja svetinja deveta briga, da se sramujete imena „katalog“, da Vam je ravno to ime psovka, s katerim nas mislite sramotiti pred nezavednimi ljudmi. A slepilno je Vaše delo, prozorni so Vaši nameni, in prišel je čas, da se bomo v prihodnje vedno srečevali na voliščih kot nasprotniki, kajti doslej smo Vam bili le stolčki in lestve, po katerih ste lezli do slave in kadila. Konec bodi vsem zmedam, konec vsem kompromisom, od katerih je konservativna slovenska stranka imela le — posmeh od nasprotnikov, pomilovanje in vedno rastoče nezaupanje od svojih somišljenikov.

Postavimo se na svoje noge, ker trdno zaslobo imamo ne le na deželi, temveč tudi pri znatni večini v mestih in trgih, kakor je pokazala včerajšnja volitev. Čast torej zavednim volilcem, ki so dali najboljši odgovor „Narodovim“ psovkam in najlepše zadoščenje g. Antonu pl. Globočniku za vse nesramne napade. Bog in narod!

Službena pragmatika — službeni reglement.

Kot glavno nalogo vsake korporacije državnih uradnikov je smatrati, da se prične primerna akcija v dosego službene pragmatike, ki odgovarja interesom državnega uradništva. Nobeno vprašanje ni tako daleč segajočega vpliva na materijelno kakor tudi na socialno in pravno stanje državnega uradništva, kakor vprašanje o službeni pragmatiki. Da izprevidimo njeno potrebo, zadostuje pogled na razmere podrejenih državnih uradnikov v obče.

Oni, katerim ni sreča posebno mila, že itak ne morejo lahko vstopiti v državno službo. Potem se začne doba posebnega svojstva; na mesto akademične svobode stopi birokratična subordinacija (službena pokorščina), in ta se na svojo škodo jako razlikuje od vojaške. Dočim pri vojaki službeni red točno določuje, kako je občeovati z višjimi, nima podložnost pri državnih uradnikih nobene meje. Čim mehkejša je njihova hrbtenica, tembolj vspeva. Posledica temu je, da se subordinacija spaci tudi v pravi servilizem (hlapčevanje); odkritosrčnost, katera se vojaku prigoji, ostane nepoznat pojem v službenih razmerah.

Preobloženje v službi, neizmerno natezanje delavne sile vpliva na nižjega državnega uradnika jako neugodno.

Povišanje plače vsled avanziranja, to je zevajoča rana. Ima li državni uradnik k temu zajamčeno pravico, sme li ganiti se, ako imajo drugi, — smelo trdimo, večkrat tudi manj vredni, — prednost? Ali se tudi ne dogaja, da je mesto, do katerega ima pravico, skozi celo leto prazno? Pri vojaki veljajo za avancement določeni predpisi, a državni uradnik je v vsakem obziru odvisen od milosti, kar je jako tehtna, odvažna točka v etičnem in socialnem ob-

ziru. Za državno uradništvo je službena pragmatika, za katero se je dosedaj brezvpešno poganjalo, največje važnosti. Po njej bi bilo službeno stališče na vse strani točno določeno in obsegala bi tudi pravičen in primeren predpis za pomikanje na višja službena mesta. Državni uradnik naj bi si po vestnem opravljanju in spolnovanju svojih dolžnostij mogel pridobiti pravico do službenega povišanja, pa ne, da bi moral klečeplaziti za „milost“. Le na ta način bi se osnovala mogočna izpodbuda k izvrstnemu delovanju in zginil bi polagoma oni servilizem, v katerega slaboten značaj popolnoma zapade, da se more vpeti do kaj višjega.

Ako pri sedanjih razmerah brez službenega reda vrl državni uradnik samo zaradi tega ne more napredovati, ker mu manjka protekcije ali osobne naklonjenosti, tedaj mora v svoji onemoglosti zagrižen in nezadovoljen postati; uverjen je, da se delavnost, pridnost in zmožnost tudi prezirajo. Ni se potem čuditi, da se znani psihologični nedostatek iziomi: otrpnenost, brezčutnost in nebriznost.

Uraevanje plač po pametnih načelih in službena pragmatika so najbolj pereča vprašanja državnega uradništva.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. marca.

Notranje dežele.

Državnozbornske volitve. Nadpolovica poslancev je že voljenih. Volilni izid je največ tak, da ni posebno oveselil vlade. Zmerne stranke zgubile so več zastopnikov, dočim so skrajne stranke napredovale. Najbolj vesel je še izid volitev v Galiciji. V tej deželi so zmagali zmerni elementi. Starorusini kateri težé k pravoslavju in so veliki nasprotniki Poljakov, neso dobili nobenega mandata. Ravno tako pa tudi poljski demokratje nemajo pokazati nobenih posebnih uspehov, kar je jako veselo znamenje. Poljski demokratje so jako navdušeni za levičarje in bi bili gotovo silili, da se Poljaki pridružijo levici, ko bi bili priborili toliko mandatov, da bi imeli kak odločilen vpliv v poljskem klubu. — Izid včerajšnjih volitev pa ni posebno vesel. Na Koroškem voljeni so sami liberalci v kmetijskih občinah; pa tudi na Dolenjem Avstrijskem se volitve za konservativce in protisemite v mestih neso izvršile tako ugodno, kakor smo pričakovali. Povsod nemški liberalci napredujejo; zgube, ki so jih imeli pryé dni, so že največ popravili. Natančnejših poročil še ni, ali vendar se je bati, da je propal mej drugimi tudi knez Liechtenstein. Marsikaj tudi kaže, da vlada deluje za liberalce proti nemškim nacionalcem in proti semitom. Nepovoljni izid volitev na Češkem je vladne kroge preveril, da se konservativna večina sestaviti ne bode dala in so se zatorej jeli bolj približevati levičarjem. V kratkem utegnemo z Dunaja dobiti vest o kaki premembni sistema. Jutri volijo kmetске občine na Tirolskem in Predarliskem, mesta na Koroškem, veleposestniki v Galiciji, Istri, Sleziji in na Kranjskem.

Staročeska stranka je popolnoma razbita. Voljenih je dosedaj 9 Staročesov, pa še o teh se ne vé, če se kateri ne pridruži Mladočehom. V Pragi bi bila staročeska stranka tudi propala, da ni župan s svojo odredbo, da se priklade ne vstevajo pri določitvi volilne pravice, več obrtnikov pripravil ob volilno pravico. Mi tu ne bomo pretresali,

je li župan prav tolmačil zakon ali ne, ker župan s svojim ukazom itak ni dosti koristil Staročehom. Res, da so prišli v ožjo volitev, ali kakor pišejo staročeski listi, se Staročehi ožje volitve ne vdeležé in Mladočehom prepusté popolnoma prosto polje.

Businski klub. Mladorusini hočejo v novem državnem zboru osnovati svoj klub. Ta klub bode štel 8 glasov, 7 iz Galicije in 1 iz Bukovine. Program novemu klubu bode: 1. vernost cesarski rodovini; 2. katoliško mišljenje; 3. samostojni razvoj rusinske narodnosti in sicer nezavisen od ruskih in poljskih soplemenikov in 4. pospeševanje interesov kmetskega in meščanskega stanu. Ta program je pač tak, da bode Mladorusini lahko vedno hodili z desnico in se ni bati, da bi se jeli bratiti z levičarji.

Dvorni obed. K dvornemu obedu dné 3. t. m. v Budimpešti bila sta vabljeni tudi dva poslanca skrajne levice, Helfy in Ugron. Po obedu se je cesar razgovarjal z raznimi poslanci. Helfy-ja je vprašal, zakaj se hoče njegova stranka z vso silo upirati podržavljenju uprave. Helfy je odgovoril, da somišljeniki njegovi hočejo porabiti vsa postavna sredstva, da ohranijo volilno pravico komitatov, to tisočletno napravo. Tudi se v modernih državah teži po tem, da se razvije naprava departementov. Cesar mu je odgovoril, da priznava, da v modernih državah ni neobhodno potrebna državna uprava, ali razmere na Ogrskem pa neobhodno zahtevajo, da se uprava podržavi. Helfy se je na to priklonil, ne da bi bil še kaj opomnil. Nekateri osebe, ki so bile v obližji cesarjevem, so bajé jako povpraševale Helfy-ja, kako se godi Košutu. Helfy je odgovarjal, da je mož še zdrav, ali živi v slabih gmotnih razmerah. To, da sta bila povabljeni k temu obedu Helfy in Ugron, in pogovori po obedu, vzbudilo je veliko pozornost.

Bolgarska interpelacija. V ogrski zbornici je ministerski predsednik odgovoril na interpelacijo poslanca Helfy-ja zastran nihilistov v Bolgariji. Odgovor se je glasil v smislu, kakor se je bilo v liberalnem klubu odgovorilo. Iz odgovora razvidimo, da je avstrijski diplomatični poverjenik posebno na to opozoril bolgarsko vlado, da so bolgarski nihilisti v bolgarskih državnih službah. Bolgarski minister vnanjih zadev mu je pojasnil, da so državne službe dobili s ponarejenimi spričevali, da vlada torej ni vedela kdo da so. Zagotovila je, da hoče strogo opazovati delovanje teh oseb. Zbornica je ministerski odgovor z zadovoljnostjo vzela na znanje.

Vnanje države.

Srbska kraljica Natalija. Nedavno se je omožila jedna dvornih dam srbske kraljice Natalije. Kraljica je prišla tudi k poroki v dvorno cerkev. V cerkvi je sedež, ki je bil poprej namenjen za kraljico, prekrit s preprogo. Kraljica je pa takoj šla k temu sedežu, raztrgala vrvice, odstranila preprogo in se usela.

Nemčija in Rusija. Ker je ruski poslanik v Berlinu grof Šuvalov obiskal kneza Bismarkeja v Berlinu, omajalo se mu je nekako njegovo stališče v Berlinu. Zatrjuje se, da ga v kratkem zamené s kom drugim. Grof je sedaj odšel na daljši odpust, s katerega se pa bajé na svoje dosedanje mesto več ne povrne. Poročila iz Berlina hité zagotavljati, da prememba ruskega veleposlanika v Berlinu ne bode imela nobenega vpliva na razmere mej Nemčijo in Rusijo, ki so sedaj bajé jako dobre.

Francoski slikarji v zadregi. Francoski slikarji prišli so v pravo zadrego. Dali so se po raznih agitacijah preplašiti, da se ne vdeležé umetniške razstave v Berlinu. Sedaj jih pa zaradi tega

Dovolj o tovariših.

Bogoslovski odderek vseučilišča šteje letos 316 slušateljev iz 65 raznih vladikov in iz raznih redov. Leta 1857. se je bilo pričelo predavanje po sedanjem načinu pred 15 slušalci; da je bogoslovje prišlo v sloves, pripomogli ste pač mnogo priporočili Nj. svetosti papeža Pija IX. in Leona XIII. Število slušateljev bi se pa v hipu lahko pomnožilo skoraj za polovico, ko bi jezuitski red mogel vsprejeti v svoje oskrbovanje več ljudij. (Sedaj nas je okrog 170.) Mnogo jih ne more priti v Inomost, če niso vsprejeti, ker se duhovski pastirji po vseh krajih branijo bogoslovcev, vzraslih brez vodstva.

Privlačna sila inomoška svoje izročnosti nima v magnetizmu prikladnega življenja, tudi ne v težnosti materije (stroški so veliki), temveč v posebni metodi poučevanja.

Nekateri nasprotniki naši trdijo, da se v katoliški cerkvi mistiti ne sme. A pri luči tukajšnje metode vidim vso smešnost te trditve. Tukaj je človek prisiljen, da dvomi o vsaki resnici, predno jo sprejme. Kakor da smo sami tvarinobrbi (materialisti), trdokorni vsebožci ali zagrizeni bogataji, prepiramo se mi in vlečemo za posamezne stavke, ter kličemo na pomagaje uporne duhove. Kar je pri tem najlepše, e to, da temeljitih ugovorov niti lahko dobiti ni pri

velikanih modroslovcih, pač pa pri vernih učenih bogoslovcih.

Prezirno se mi tu smeje Schiller:

Wo die Könige bauen, haben die Kärner zu tuhn. Nemški pesnik se je s temi besedami potegnil za Kanta, imenujoč ga kraljem modroslovja, češ, da ga drugi navadni ljudje niti ne razumevajo. Žalostno res! Mi navadni ljudje mislimo, da je to res, kar je res, in zato res ne bomo mogli nikdar Kanta umeti. Umeli so ga laže njegovi nasledniki, katerim se je mnogo verjetnejše zdelo, da to ni res, kar je res.

Moji profesorji tudi mislijo, kakor navadni ljudje. Marsikaj verjamejo, česar ne morejo dokazati; tako na primer vsi trdno verujejo, da je dvakrat dve štiri. Tolažimo se, da bo prišel čas, kateri je deloma že tu: na pokopališči modroslovske povestnice bomo brali tudi o Kantu in njegovih naslednikih tužno nagrobnico: hic iacet — tukaj je pokopan.

Pogled v tukajšnjo sholastično metodo odkril mi je ob enem vzrok, zakaj je nje svet razupil. Drznemu duhu našega časa ni več všeč zastarela pot, po kateri je skakati prepovedano. Odločen „distinguo“, katerega spremlja Barbara et consortes, ne trpi vratolomnih skokov od pojma do pojma. Gotovo je, da noben človek zmote ne vsprejme rad za resnico, a vsprejme jo, če se mu poda v posodi z

resnico vred — hočem reči — v stavku, ki je na pol resničen. „Razločujem“ torej je vesoljni pripomoček proti zmotam, če le volja človekova ni že preveč spačena. Natančnost v izrazih in jasnost v mišljenji je naloga tukajšnjega modroslovca in bogoslovca. Pri starejših tovariših sem videl, da jim je metoda prišla že v meso in kri; v vsakem stavku precej vedo izluščiti dobro jedro in zavreči prazno lupino. Pripetilo se je že meni parkrat, da me je starejši konviktor pri navidezno nedolžnem stavku zagrabil in namahal s trdim „distinguo“.

Očitne prepirne razprave (disputacije), katere to spretnost vzbujajo, imamo modroslovci po dve uri na teden na vseučilišču in po eno uro za prostovoljee doma v zavodu. Gojenci se namreč sami združijo v „modroslovski zbor“, ter pod vodstvom profesorjev razprazljajo težja vprašanja ter rešavajo ugovore. Veselilo Te bode, če Ti povem, da Slovenci v Inomostu niso zadnji, dasi jih je po številu najmanj; letos so gojenci za predsednika tega modroslovskega zbora izvolili Slovenca, češ, da je najboljši modroslovec. Tudi jaz sem ud tega društva, pri katerem imam veliko koristi, kakor sem se pričel v teku dveh mesecev. Vem sam, da sem s tem malo povedal, a vendar zadosti; ne morem se spuščati v podrobnejše razlaganje.

Vsako se šteje srečnega, kdor je tukaj. Vsi so

razni francoski listi zasmejujejo. Ti slikarji odpotali so namreč svoje slike že na umetniško razstavo v Stuttgart, in sedaj piše „Figaro“, da so se osmešili s protestom, da se njih podobe ne smejo poslati v Berlin, ko je Stuttgart tudi v Nemčiji. „Événement“ pravi, da so ti slikarji morda mislili, da je Virtemberško kak švicarski kanton ali pa ruska pokrajina. Vedeti bi bili morali vendar, da je virtemberška dežela del nemškega cesarstva in da je 1870. leta več stotisoč Virtemberžanov se na strani Prusov bojevalo proti Francozom. Nepremišljeni slikarji sedaj vidijo, v kakšni nedoslednosti jih je spravila liga patrijotov. Pa tudi več drugih listov se jim posmejuje, ker so poslali podobe v Stuttgart, v Berlin jih pa nočejo.

Nova rumunsko ministerstvo je sestavljeno. General Florescu prevzel je predsedstvo, Cătărgiu notranje, Esarcu vnauje stvari, Vernescu finance in začasno trgovinske zadeve, polkovnik Jacques Lahovari vojsko, Olanescu javna dela, Teodorescu nauk in Isvoranu pravosodje. Večina novega ministerstva je konservativna. Trajna nova vlada ne bode, kajti junisti je dolgo ne bodo podpirali, brez njih podpore pa večine ne bode imela. Med novimi ministri je tudi Vernescu, to je mož, ki je že ministriral, ali se s svojimi tovariši sporazumeti nikdar ni mogel. Tudi v novi vladi bode gotovo le združbe delal. Novo vlado bodo najbrž z veseljem pozdravili v Rusiji, ker bode nekoliko bolj Rusiji prijazna, nego je bila sedanja.

Izvirni dopisi.

Iz Škofje Loke, 5. marca. (Nekoliko vrstic „Slovenskemu Narodu“ v blagohotno meditacijo.)

Ni še ravno dolgo, kar se je „Slov. Narod“ mogočno hudoval nad g. Kalanom, češ, tako mlad je še in se predrzne kandidirati za deželnega poslanca. Sedaj so nam pa ravno isti gospodje hoteli vsiliti za državnega poslanca moža, ki je znatno mlajši od g. Kalana, ker čitamo v šematizmu ljubljanske vladikovine — od leta 1879. —: Majaron Daniel C. Borovnica n. 12. dec. 1859. Še več. G. Hribar piše svojim zastopnikom, poudarjal je Majaronovo mladost kot j-dno njegovih glavnih lastnosti. Prečudna doslednost!

V štev. 50. „Slov. Naroda“ t. l. čitati je, da je „Slovensko društvo“ sklicalo shod državnoborskih volilcev, pri katerem nam je predstavilo svojega kandidata g. dr. D. Majarona. Ta gospod je razvil svoj program; povedal nam je, da je naroden in veren itd. Gosp. Majaronova vera zdi se nam jako sumljiva, saj vendar vémo, da je zagovarjal Vereščagina, ki je naslikal Renanove blasfemije. Bržkone je gosp. Majaron le tedaj veren, kedar to okolnosti svetujejo. Saj je tudi duševni oče „Slov. Naroda“ g. Hribar včasih jako veren, sicer bi ne bil pisal g. župniku Zmazku, zahtevajoč od njega, naj preti neki stranki s časnimi in večnimi kaznimi, da ne bo zahtevala od njegove banke denarja. Da, gospodje pri „Narodu“, Vi mečete ljudem pesek v oči, vendar jih niste mogli toliko preslepiti, da bi verjeli v Vašo pravovernost.

V isti številki „Slov. Naroda“ čitamo dalje, da so se klerikaleci čutili preslabe ter so zato pisali v Ljubljano po pomoč in jo tudi dobili v osebah g. Kalana... dr. Sušteršiča. Toda genijalni dopisnik je na koncu svojega dopisa že pozabil, kaj je v

prinesli seboj veliko zaupanje in spoštovanje do inomoškega učilišča; da, to spoštovanje pri nekaterih prestopa celo svoje meje, ker prezirno govore o drugih učiliščih, katerih niti poznati ne morejo. Rim seveda, zlasti oni zavod, kjer so naši Slovenci, imajo v čisljih vsi; marsikdo bi jo tja pobrisal, ko bi se upal shajati z južnim podnebjem, ali ko bi sicer še hujših zaprek ne imel; izmed plemenitnikov, ki imajo zmerom prosto pot, so mnogi tukaj samo zaradi zdravejših razmer. (Široko je res nadležen, ali zdravju ni škodljiv.)

Oni bogoslovci, kateri prihajajo iz krajev po veri mešanih, ali iz krajev, koder se nikavnice štejejo za najzanesljivejše znamenje olikanosti, so zlasti goreči; a tudi veseli so, ko se prepričajo, da bodo kos vsem dvomom.

Meni v tem oziru Inomost pač ni tako potreben, ker nismo Slovenci še tako daleč zašli, da bi se bilo treba zagovarjati na vsakem razpotji.

Nehati moram; vidim sicer, da prave podobe mojih razmer ne boš dobil, a ne upam si nadaljevati, kajti potrebna bi bila k temu še dva dolga dela: eden o naših duhovnih vajah in drugi o naših razvedrilnih urah. Dopolni si to sam s svojo domišljijo, o počitnicah Ti bom povedal, koliko si zadel.

Z Bogom!

Gregorij.

sredi pisal, ker imenuje g. dr. Sušteršiča usiljenca. Tudi neka vrsta doslednosti.

Gospodje „Narodovci“ se drzneta govoriti o klerikalnem pritisku in se ne sramujeta lagati, da so strastni klerikalni agitatorji obetali nekemu odličnemu meščanu in Vašemu pristašu 50 gl. za odpad. Gospodje, imena povejte, imena, sicer ste nesramni klevetniki! Mi pač Vam lahko povemo, da so prišli dne 4. marca po noči ob 11. uri v hišo volilca Janeza Ingliča Majaronovi agitatorji gg. A. Triller, J. Deisinger in J. Hafner in mu ponujali 5 gl. za izkaznico in volilni listek. Ker se jim ni hotel udati, začeli so stikati po predalih v njegovi delalnici iskaje izkaznico z volilnim listkom. Kdo je tedaj strasten? Vémo še nekaj sličnih dogodkov, katere bomo našli, ako se „Narodovci“ ne bodo bolj olikano vedli. Ali so g. Hafnerju tudi klerikaleci raztrgali zglasnico in volilni list? Razumite li? — To so fakta.

Gospodom Majaronovcem bi bilo svetovati, naj bi hodili gosp. župnikovih pridig poslušat in gotovo bi se prepričali, da on ni zlorabil svetosti cerkve. On niti ni mogel pobijati „ukrepov“ Vašega shoda, že zato ne, ker jih ni poznal. Saj sami pravite, da se klerikaleci niso vdeležili Vašega shoda in Majaronovci mu gotovo niso v nedeljo v jutro pred rano pridigo prišli naznanjevat ukrepov prejšnjega večera. Ne razumem, kako morete biti tako kratkovidni.

Na Vašo mimogredno trditev, da gosp. župnik nima tukaj trdnih tal, niti simpatij Ločanov, Vam lahko povemo, da jih on ne išče pri dopisnikih takih člankov, ki bi delali vsakemu „revolverblattu“ čast. Kar pa gosp. kapelana „odvezo“ zadeva, storite obljubljene korake, sicer ste kučavice!

Iz Škofje Loke, 5. marca. Hvala Bogu, volitve so končane! Hud je bil boj, velik je bil trud, a tudi zmaga je lepa. Zavest imamo, da se nismo posluževali nijednega slabega pripomočka. „Narod“ sicer pripoveduje, da smo nekemu volilcu ponujali 50 gl. za glas. Ta pa je tako debela, da gotovo ni Ločana, kateri bi jo verjel.

Tudi g. dr. Triller in njegovi tukajšnji prijatelji se brez vzroka jezé, ker mu pri shodu „katoliško-političnega društva“ nismo pustili govoriti; saj smo jim pojasnili, zakaj g. Triller nima besede.

Gosp. dr. Triller je dober govornik, a včasih je nekoliko strasten. Gosp. dr. Triller, le potolaženi bodite!

Vsa čast loškimi volilcem, kateri so se pokazali tako stanovitne. Srčna hvala vsem, kateri so k tako nepričakovano veliki večini pripomogli.

Če tudi ne veliko, nekaj dobrega vendar volitve imajo; opazujoč človek, posebno ako agituje, spozna bolj kakor kdaj ljudi, njih lepe lastnosti, njih značajnost; žal, da mora tudi marsikdaj prevaran vzdihniti: „Et tu Brute!“ — „Ali je mogoče?“ To spoznanje je nekaj vredno! In zdaj, dragi Ločani: Mir vam bodi!

Dnevne novice.

(„Narod“ in nemškutarji.) Glasilo „Slovenskega društva“ je pisalo svojim čitateljem dne 4. marca: „Na voliških nastopala bode jutri proti Vam črna koalicija klerikalcev in nemškutarjev“; in dne 5. marca: „Vsled nezaslišanega, uprav fanatičnega pritiska zjedinjene klerikalne in nemškutarske stranke, kakor ga dozda še nismo doživeli na Kranjskem, ... propadel je naš kandidat dr. Danilo Majaron.“

— Temu nasproti konstatujemo, da so se ravno Majaronovi agitatorji trudili, v Trziču dobiti Nemce na svojo stran, pod pretezo, „dass man fortschrittliche Kandidaten wählen muss“, in da so se celó na dan volitve hvalili, da bode Majaron dobil v Trziču vse nemške glasove. Pripomnimo še jedenkrat, da so Majaronovi agitatorji obetali v Postojni — nemško šolo, ako volijo Postojnčani dr. Majarona. In tudi po drugih mestih in trgih so bili neizrečno veseli vsakega glasu, če ga je tudi zanje oddal — nemškutar. — To je resnica, in zato naj „Narod“ molči o zvezi klerikalcev z nemškutarji, vzlasti ker so uprav njihovi pristaši v Ljubljani pri volitvah v deželni in mestni zbor zmagali s pomočjo nemških glasov. Ko je pri lanskim mestnih volitvah prišel volit Nemec g. König, gostilničar na tukajšnjem južnem kolodvoru, bil je g. dr. Tavčar, ki je rekel: „Dober je vsak glas!“

(Iz Škofje Loke) se nam poroča: „Prvi žalostni nastop katoliško-političnega društva v Škofji Loki bil

je pri kraju“, tako je pisal „Narod“ dne 3. marca, ko je poročal o volilnem shodu škofjeloških konservativcev ter z blatom okidaval gospode odbornike katol. polit. društva, ki so se potrudili v naše mesto, kakor tudi naše poštene in neodvisne meščane. Mi ne moremo in nečemo biti tako surovi, kakor je „Narodov“ dopisnik, zato ker nečemo nepotrebnega prepira. Na dan volitve smo dali odgovor „Narodovim“ ropotačem, kakoršnega so zaslužili. Kakor so rekli naši volilci na shodu, da bodo stali kakor skala za g. Globočnika, tako so tudi častno storili; pokazali so, da si prosto volijo svojega poslanca in da četvorica Triller-Lenček-Arko-Papa ni še Škofja Loka. — Posebno se „Narodov“ dopisnik jezi, da na volilnem shodu, kateri je sklicalo katoliško politično društvo, niso dovolili besede g. dr. Trillerju; dopisnik sam najbolje vé, da bi bilo to protipostavno, zato s tem hoče le begati ljudi, ki natančno ne poznajo društvenih pravil. — Vprašam pa, zakaj pa niso hoteli govoriti omenjeni gospodje, ki so bili navzoč pri shodu in so ob enem volilci? To je pač žalostno spričalo za inteligenco in zgovernost Majaronovih pristašev v Škofji Loki! — Naj bi torej rajši pometali sami pred svojim pragom, nego da psujejo gospoda dr. Sušteršiča, kateremu bomo Ločani vedno hvaležni, da nam je natančno pojasnil vse razmere. — Na čegavi strani da so vrli Ločani, to kažejo štev. 72 in 21; te številke naj si „Narodova“ gospoda dobro zapomni in vedela bo, kje so „zmešani“ pristaši in kje jih ni. — Živeli vrli in neustrašeni volilci škofjeloški! Toliko v pojasnilo; zabavljanje pa prepustimo „Narodu“.

(Volilna borba v Idriji.) Poroča se nam: Tudi naše mesto se je z izvolitvijo gosp. pl. Globočnika pridružilo večini zavednih volilcev družih notranjskogorenjskih mest in trgov. Takega pritiska, kakor se je vršil ob tej priliki od „Cene-Narodove“ stranke, dosedaj Idrija ni bila vajena; zato je bila volitev jako živahna. Dasi so dr. Majarona pristaši že teden dni prerokovali zmago, pokazali so vendar konservativni idrijski volilci v ogromni večini, da je Idrija konservativno mesto, ki si neče omadeževati svojega imena s tem, da bi volila mladoslovenskega kandidata. Vrli bojovníki za konservativna načela, gg. Didič, župan, Val. Treven, Fr. Golli, T. Kos izvršili so vrlo svojo domoljubno dolžnost ter rešili čast lepega idrijskega mesta, po številu prebivalcev prvega na Kranjskem za belo Ljubljano. Slava jim, slava vsem zavednim in neodvisnim volilcem idrijskim!

(Resnične besede.) Sploh po Slovenskem so se rojaki naši zanimali za izid večerašnje volitve v gorenjsko-notranjskih mestih in trgih. Tako nam piše odlični rodoljub v pismu z dne 4. t. m. s Štajerskega nastopno: „Pri Vas imate hude volilne borbe in zares sem radoveden, katera stranka bode zmagala. Meni se pač sploh dozdeva, da smo našim „narodnjakom“ do zdaj vse preveč zaupali; v borbi za narodnost oslabele je krščansko mišljenje in, se rasla nam v škodo in sramoto liberalna pošar, tem sedaj kaže svoje zobe.“

(Volitve na Štajerskem.) G. Miha Vošnjak bo je dobil v Brezicah 112, v Celju 184, vkup pri glasov; č. g. dr. Lav. Gregorec je dobil v pini Ptuj - Ljutomer - Rogatec 348 od 3, oddanih glasov; g. Robič je dobil v Mariboru 121, nasprotnik dr. Schmiderer 70 glasov; v Konjicah 52, v Slov. Gradcu 61, vkup 234, nasprotnik 79. Slava zavednim volilcem!

(Volitve na Koroškem) izvršile so se za naše sorojake jako žalostno. Mnogo so se trudili naši itak redko sejani rodoljubi, da bi zmagala pravična stvar, napeli so vse moči proti zagrizenim nasprotnikom, a premalo je še vzbujen slovenski rod na Korotanu, in propali so v volilnem okraju Celovec-Velikovec proti neznatni večini. Slovenski kandidat g. Fr. Muri je dobil 108 glasov, in sicer v Celovcu 22, v Velikovecu 86, nemški kandidat Kirchner je dobil v Celovcu 95, v Velikovecu 26 glasov. V beljaškem okraju je dobil Slovenec g. M. Stih 45, nemški liberalce Ghon 95 glasov. Dalje sta izvoljena nemška liberalca Prettner in Nischelwitzer.

(Volitve v Istri.) Ker se nádejamo obširnejšega poročila, naznanjamo danes le toliko, da je pazinskem okraju izvoljen znani domoljub g. V. Spinčič, v volilnem okraju Poreč-Koper-Pulj pa g. dr. Laginja z 91 glasovi proti 93, katere je dobil Lah dr. Vergottini, ostal v manjšini.

„Narodov“ kandidat je nekda zatrljeval tu in tam, da bode varoval najdražjo svetinjo narodovo: sv. vero.

A kdor pozna našo „Narodovo“ gospodo, mora v resnici pomilovati može, ki podpisujejo, česar ne marajo, ki obljubujejo, kar zaničujejo. Bodite odkritosrčni ter rajši priznajte javno pred svetom, da Vam je vsaj v javnem življenju najdražja svetinja deveta briga, da se sramujete imena „katolik“, da Vam je ravno to ime psotka, s katerim nas mislite sramotiti pred nezavednimi ljudmi. A slepilno je Vaše delo, prozorni so Vaši nameni, in prišel je čas, da se bomo v prihodnje vedno srečevali na voliščih kot nasprotniki, kajti doslej smo Vam bili le stolčki in lestve, po katerih ste lezli do slave in kadila. Konec bodi vsem zmedam, konec vsem kompromisom, od katerih je konservativna slovenska stranka imela le — posmeh od nasprotnikov, pomilovanje in vedno rastoče nezaupanje od svojih somišljenikov.

Postavimo se na svoje noge, ker trdno zaslonbo imamo ne le na deželi, temveč tudi pri znatni večini v mestih in trgih, kakor je pokazala včerajšnja volitev. Čast torej zavednim volilcem, ki so dali najboljši odgovor „Narodovim“ psotkam in najlepše zadoščenje g. Antonu pl. Globočniku za vse nesramne napade. Bog in narod!

Službena pragmatika — službeni reglement.

Kot glavno nalogo vsake korporacije državnih uradnikov je smatrati, da se prične primerna akcija v dosego službene pragmatike, ki odgovarja interesom državnega uradništva. Nobeno vprašanje ni tako daleč segajočega vpliva na materijelno kakor tudi na socialno in pravno stanje državnega uradništva, kakor vprašanje o službeni pragmatiki. Da izprevidimo njeno potrebo, zadostuje pogled na razmere podrejenih državnih uradnikov v obče.

Oni, katerim ni sreča posebno mila, že itak ne morejo lahko vstopiti v državno službo. Potem se začne doba posebnega svojstva; na mesto akademične svobode stopi birokratična subordinacija (službena pokorščina), in ta se na svojo škodo jako razlikuje od vojaške. Dočim pri vojaki službeni red točno določuje, kako je občeovati z višjimi, nima podložnost pri državnih uradnikih nobene meje. Čim mehkejša je njihova hrbtenica, tembolj vspeva. Posledica temu je, da se subordinacija spaci tudi v pravi servilizem (hlapčevanje); odkritosrčnost, katera se vojaku prigoji, ostane nepoznat pojem v službenih razmerah.

Preobloženje v službi, neizmerno natezanje delavne sile vpliva na nižjega državnega uradnika jako neugodno.

Povišanje plače vsled avanziranja, to je zavajoča rana. Ima li državni uradnik k temu zajamčeno pravico, sme li ganiti se, ako imajo drugi, — smelo trdimo, večkrat tudi manj vredni, — prednost? Ali se tudi ne dogaja, da je mesto, do katerega ima pravico, skozi celo leto prazno? Pri vojaci veljajo za avancement določeni predpisi, a državni uradnik je v vsakem obziru odvisen od milosti, kar je jako tehtna, odvažna točka v etičnem in socialnem ob-

ziru. Za državno uradništvo je službena pragmatika, za katero se je dosedaj brezuspešno poganjalo, največje važnosti. Po njej bi bilo službeno stališče na vse strani točno določeno in obsegala bi tudi pravičen in primeren predpis za pomikanje na višja službena mesta. Državni uradnik naj bi si po vestnem opravljanju in spolnovanju svojih dolžnostij mogel pridobiti pravico do službenega povišanja, pa ne, da bi moral klečeplaziti za „milost“. Le na ta način bi se osnovala mogočna izpodbuda k izvrstnemu delovanju in zginil bi polagoma oni servilizem, v katerega slaboten značaj popolnoma zapade, da se more vapesti do kaj višjega.

Ako pri sedanjih razmerah brez službenega reda vrl državni uradnik samo zaradi tega ne more napredovati, ker mu manjka protekcije ali osobne naklonjenosti, tedaj mora v svoji onemoglosti zagrižen in nezadovoljen postati; uverjen je, da se delavnost, pridnost in zmožnost tudi prezirajo. Ni se potem čuditi, da se znani psihologični nedostatek izčrpi: otrpnenost, brezčutnost in nebriznost.

Uraevanje plač po pametnih načelih in službena pragmatika so najbolj pereča vprašanja državnega uradništva.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. marca.

Notranje dežele.

Državnozbornske volitve. Nadpolovica poslancev je že voljenih. Volilni izid je največ tak, da ni posebno oveselil vlade. Zmerne stranke zgubile so več zastopnikov, dočim so skrajne stranke napredovale. Najbolj vesel je še izid volitev v Galiciji. V tej deželi so zmagali zmerni elementi. Starorusini kateri težé k pravoslavlju in so veliki nasprotniki Poljakov, neso dobili nobenega mandata. Ravno tako pa tudi poljski demokratje nemajo pokazati nobenih posebnih uspehov, kar je jako veselo znamenje. Poljski demokratje so jako navdušeni za levičarje in bi bili gotovo silili, da se Poljaki pridružijo leviči, ko bi bili priborili toliko mandatov, da bi imeli kak odločilen vpliv v poljskem klubu. — Izid včerajšnjih volitev pa ni posebno vesel. Na Koroškem voljeni so sami liberalci v kmetiskih občinah; pa tudi na Dolenjem Avstrijskem se volitve za konservativce in protisemite v mestih neso izvršile tako ugodno, kakor smo pričakovali. Povsod nemški liberalci napredujejo; izgube, ki so jih imeli prve dni, so že največ popravili. Natančnejših poročil še ni, ali vendar se je bati, da je propal mej drugimi tudi knez Liechtenstein. Marsikaj tudi kaže, da vlada deluje za liberalce proti nemškim nacionalcem in proti semitom. Nepovoljni izid volitev na Češkem je vladne kroge preveril, da se konservativna večina sestaviti ne bode dala in so se, zatorej jeli bolj približevati levičarjem. V kratkem utegnemo z Dunaja dobiti vest o kaki spremembi sistema. Jutri volijo kmetске občine na Tirolskem in Predarliskem, mesta na Koroškem, veleposestniki v Galiciji, Istri, Sleziji in na Krajskem.

Staročeska stranka je popolnoma razbita. Voljenih je dosedaj 9 Staročesov, pa še o teh se ne vé, če se kateri ne pridruži Mladočehom. V Pragi bi bila staročeska stranka tudi propala, da ni župan s svojo odredbo, da se priklade ne vstevajo pri določitvi volilne pravice, več obrtnikov pripravil ob volilno pravico. Mi tu ne bomo pretresavali,

je li župan prav tolmačil zakon ali ne, ker župan s svojim ukazom itak ni dosti koristil Staročehom. Res, da so prišli v ožjo volitev, ali kakor pišejo staročeski listi, se Staročehi ožje volitve ne vdeležé in Mladočehom prepusté popolnoma prosto polje.

Rusinski klub. Mladorusini hočejo v novem državnem zboru osnovati svoj klub. Ta klub bode štel 8 glasov, 7 iz Galicije in 1 iz Bukovine. Program novemu klubu bode: 1. vernost cesarski rodovini; 2. katoliško mišljenje; 3. samostojni razvoj rusinske narodnosti in sicer nezavisen od ruskih in poljskih soplemenikov in 4. pospeševanje interesov kmetskega in meščanskega stanu. Ta program je pač tak, da bode Mladorusini lahko vedno hodili z desnico in se ni bati, da bi se jeli bratiti z levičarji.

Dvorni obed. K dvornemu obedu dne 3. t. m. v Budimpešti bila sta vabljeni tudi dva poslanca skrajne levica, Helfy in Ugron. Po obedu se je cesar razgovarjal z raznimi poslanci. Helfy-ja je vprašal, zakaj se hoče njegova stranka z vso silo upirati podržavljenju uprave. Helfy je odgovoril, da somišljeniki njegovi hočejo porabiti vsa postavna sredstva, da ohranijo volilno pravico komitatov, to tisočletno napravo. Tudi se v modernih državah teži po tem, da se razvije naprava departementov. Cesar mu je odgovoril, da priznava, da v modernih državah ni neobhodno potrebna državna uprava, ali razmere na Ogrskem pa neobhodno zahtevajo, da se uprava podržavi. Helfy se je na to priklonil, ne da bi bil še kaj opomnil. Nekateri osebe, ki so bile v obližji cesarjevem, so bajé jako povpraševale Helfy-ja, kako se godi Košutu. Helfy je odgovarjal, da je mož še zdrav, ali živi v slabih gmotnih razmerah. To, da sta bila povabljeni k temu obedu Helfy in Ugron, in pogovori po obedu, vzbudilo je veliko pozornost.

Bolgarska interpelacija. V ogrski zbornici je ministerski predsednik odgovoril na interpelacijo poslanca Helfy-ja zastran nihilistov v Bolgariji. Odgovor se je glasil v smislu, kakor se je bilo v liberalnem klubu odgovorilo. Iz odgovora razvidimo, da je avstrijski diplomatični poverjenik posebno na to opozoril bolgarsko vlado, da so bolgarski nihilisti v bolgarskih državnih službah. Bolgarski minister vnanih zadev mu je pa pojasnil, da so državne službe dobili s ponarejenimi spričevali, da vlada torej ni vedela kdo da so. Zagotovila je, da hoče strogo opazovati delovanje teh oseb. Zbornica je ministerski odgovor z zadovoljnostjo vzela na znanje.

Vnanje države.

Srbska kraljica Natalija. Nedavno se je omožila jedna dvornih dam srbske kraljice Natalije. Kraljica je prišla tudi k poroki v dvorno cerkev. V cerkvi je sedež, ki je bil poprej namenjen za kraljico, prekrit s preprogo. Kraljica je pa takoj šla k temu sedežu, raztrgala vrvice, odstranila preprogo in se usela.

Nemčija in Rusija. Ker je ruski poslanik v Berlinu grof Šuvalov obiskal kneza Bismarcka v Berlinu, omajalo se mu je nekako njegovo stališče v Berlinu. Zatrjuje se, da ga v kratkem zamené s kom drugim. Grof je sedaj odšel na daljši odpust, s katerega se pa bajé na svoje dosedanje mesto več ne povrne. Poročila iz Berlina bité zagotavljati, da prememba ruskega veleposlanika v Berlinu ne bode imela nobenega vpliva na razmere mej Nemčijo in Rusijo, ki so sedaj bajé jako dobre.

Francoski slikarji v zadregi. Francoski slikarji prišli so v pravo zadrego. Dali so se po raznih agitacijah preplašiti, da se ne vdeležé umetniške razstave v Berlinu. Sedaj jih pa zaradi tega

Dovolj o tovariših.

Bogoslovski odderek vseučilišča šteje letos 316 slušateljev iz 65 raznih vladikov in iz raznih redov. Leta 1857. se je bilo pričelo predavanje po sedanjem načinu pred 15 slušalci; da je bogoslovje prišlo v sloves, pripomogli ste pač mnogo priporočili Nj. svetosti papeža Pija IX. in Leona XIII. Število slušateljev bi se pa v hipu lahko pomnožilo skoraj za polovico, ko bi jezuitski red mogel vsprejeti v svoje oskrbovanje več ljudij. (Sedaj nas je okrog 170.) Mnogo jih ne more priti v Inomost, če niso vsprejeti, ker se duhovski pastirji po vseh krajih branijo bogoslovcev, vzraslih brez vodstva.

Privlačna sila inomoška svoje izročnosti nima v magnetizmu prikladnega življenja, tudi ne v težnosti materije (stroški so veliki), temveč v posebni metodi poučevanja.

Nekateri nasprotniki naši trdijo, da se v katoliški cerkvi mistiti ne sme. A pri luči tukajšnje metode vidim vso smešnost te trditve. Tukaj je človek prisiljen, da dvomi o vsaki resnici, predno jo sprejme. Kakor da smo sami tvarinobrbei (materialisti), trdokorni vsebožci ali zagriženi bogataji, prepiramo se mi in vlečemo za posamezne stavke, ter kličemo na pomagaje uporne duhove. Kar je pri tem najlepše, e to, da temeljitih ugovorov niti lahko dobiti ni pri

velikanih modroslovcih, pač pa pri vernih učenih bogoslovcih.

Prezirno se mi tu smeje Schiller:

Wo die Könige bauen, haben die Kärner zu tuhn. Nemški pesnik se je s temi besedami potegnil za Kanta, imenujoč ga kraljem modroslovja, češ, da ga drugi navadni ljudje niti ne razumevajo. Žalostno res! Mi navadni ljudje mislimo, da je to res, kar je res, in zato res ne bomo mogli nikdar Kanta umeti. Umeli so ga laže njegovi nasledniki, katerim se je mnogo verjetnejše zdelo, da to ni res, kar je res.

Moji profesorji tudi mislijo, kakor navadni ljudje. Marsikaj verjamejo, česar ne morejo dokazati; tako na primer vsi trdno verujejo, da je dvakrat dve štiri. Tolažimo se, da bo prišel čas, kateri je deloma že tu: na pokopališči modroslovske povestnice bomo brali tudi o Kantu in njegovih naslednikih tužno nagrobnico: hic iacet — tukaj je pokopan.

Pogled v tukajšnjo sholastično metodo odkril mi je ob enem vzrok, zakaj je njo svet razupil. Drznemu duhu našega časa ni več všeč zastarela pot, po kateri je skakati prepovedano. Odločen „distinguo“, katerega spremlja Barbara et consortes, ne trpi vratolomnih skokov od pojma do pojma. Gotovo je, da noben človek zmote ne vsprejme rad za resnico, a vsprejme jo, če se mu poda v posodi z

resnico vred — hočem reči — v stavku, ki je na pol resničen. „Razločujem“ torej je vesoljni pripomoček proti zmotam, če le volja človekova ni že preveč spačena. Natančnost v izrazih in jasnost v mišljenji je naloga tukajšnjega modroslovca in bogoslovca. Pri starejših tovariših sem videl, da jim je metoda prišla že v meso in kri; v vsakem stavku precej vedo izluščiti dobro jedro in zavreči prazno lupino. Pripetilo se je že meni parkrat, da me je starejši konviktor pri navidezno nedolžnem stavku zagrabil in namahal s trdim „distinguo“.

Očitne prepirne razprave (disputacije), katere to spretnost vzbujajo, imamo modroslovci po dve uri na teden na vseučilišču in po eno uro za prstovoljce doma v zavodu. Gojenci se namreč sami združijo v „modroslovski zbor“, ter pod vodstvom profesorjev razprazljajo težja vprašanja ter rešavajo ugovore. Veselilo Te bode, če Ti povem, da Slovenci v Inomostu niso zadnji, dasi jih je po številu najmanj; letos so gojenci za predsednika tega modroslovskega zbora izvolili Slovence, češ, da je najboljši modroslovec. Tudi jaz sem ud tega društva, pri katerem imam veliko koristi, kakor sem se pričel v teku dveh mesecev. Vem sam, da sem s tem malo povedal, a vendar zadosti; ne morem se spuščati v podrobnejše razlaganje.

Vsakdo se šteje srečnega, kdor je tukaj. Vsi so

razni francoski listi zasmehujejo. Ti slikarji odpotali so namreč svoje slike že na umetniško razstavo v Stuttgart, in sedaj piše „Figaro“, da so se osmešili s protestom, da se njih podobe ne smejo poslati v Berlin, ko je Stuttgart tudi v Nemčiji. „Événement“ pravi, da so ti slikarji morda mislili, da je Vrttemberg kak švicarski kanton ali pa ruska pokrajina. Vedeti bi bili morali vendar, da je vrttemberg dežela del nemškega cesarstva in da je 1870. leta več stotisoč Vrttemberžanov se na strani Prusov bojevalo proti Francozom. Nepremišljeni slikarji sedaj vidijo, v kakšni nedoslednosti jih je spravila liga patrijotov. Pa tudi več drugih listov se jim posmehuje, ker so poslali podobe v Stuttgart, v Berlin jih pa nečejo.

Novo rumunsko ministerstvo je sestavljeno. General Florescu prevzel je predsedstvo, Cătarciu notranje, Esarcu vnauje stvari, Vernescu finance in začasno trgovinske zadeve, polkovnik Jacques Lahovari vojsko, Olanescu javna dela, Teodorescu nauk in Isvoranu pravosodje. Večina novega ministerstva je konservativna. Trajna nova vlada ne bode, kajti junisti je dolgo ne bodo podpirali, brez njih podpore pa večine ne bode imela. Med novimi ministri je tudi Vernescu, to je mož, ki je že ministroval, ali se s svojimi tovariši sporazumeti nikdar ni mogel. Tudi v novi vladi bode gotovo le združbe delal. Novo vlado bodo najbrž z veseljem pozdravili v Rusiji, ker bode nekoliko bolj Rusiji prijazna, nego je bila sedanja.

Izvirni dopisi.

Iz Škofje Loke, 5. marca. (Nekoliko vrstic „Slovenskemu Narodu“ v blagohotno meditacijo.)

Ni še ravno dolgo, kar se je „Slov. Narod“ mogočno hudoval nad g. Kalanom, češ, tako mlad je še in se predrzne kandidirati za deželnega poslanca. Sedaj so nam pa ravno isti gospodje hoteli vsiliti za državnega poslanca moža, ki je znatno mlajši od g. Kalana, ker čitamo v šematizmu ljubljanske vladikovine — od leta 1879. —: Majaron Daniel C. Borovnica n. 12. dec. 1859. Še več. G. Hribar piše svojim zastopnikom, poudarjal je Majaronovo mladost kot jedno njegovih glavnih lastnosti. Prečudna doslednost!

V štev. 50. „Slov. Naroda“ t. l. čitati je, da je „Slovensko društvo“ sklicalo shod državnoborskih volilcev, pri katerem nam je predstavilo svojega kandidata g. dr. D. Majarona. Ta gospod je razvil svoj program; povedal nam je, da je naroden in veren itd. Gosp. Majaronova vera zdi se nam jako sumljiva, saj vendar vemo, da je zagovarjal Vereščagina, ki je naslikal Renanove blasfemije. Bržkone je gosp. Majaron le tedaj veren, kedar to okolnosti svetujejo. Saj je tudi duševni oče „Slov. Naroda“ g. Hribar včasih jako veren, sicer bi ne bil pisal g. župniku Zmazku, zahtevajoč od njega, naj preti neki stranki s časnimi in večnimi kaznimi, da ne bo zahtevala od njegove banke denarja. Da, gospodje pri „Narodu“, Vi mečete ljudem pesek v oči, vendar jih niste mogli toliko preslepiti, da bi verjeli v Vašo pravovernost.

V isti številki „Slov. Naroda“ čitamo dalje, da so se klerikalci čutili preslabe ter so zato pisali v Ljubljano po pomoč in jo tudi dobili v osebah g. Kalana ... dr. Sušteršiča. Toda genijalni dopisnik je na koncu svojega dopisa že pozabil, kaj je v

prinesli seboj veliko zaupanje in spoštovanje do inomoškega učilišča; da, to spoštovanje pri nekaterih prestopa celo svoje meje, ker prezirno govore o drugih učiliščih, katerih niti poznati ne morejo. Rim seveda, zlasti oni zavod, kjer so naši Slovenci, imajo v čislh vsi; marsikdo bi jo tja pobrisal, ko bi se upal shajati z južnim podnebjem, ali ko bi sicer še hujših zaprek ne imel; izmed plemenitnikov, ki imajo zmerom prosto pot, so mnogi tukaj samo zaradi zdravjših razmer. (Široko je res nadležen, ali zdravju ni škodljiv.)

Oni bogoslovci, kateri prihajajo iz krajev po veri mešanih, ali iz krajev, koder se nikavnica štejejo za najzanesljivejše znamenje olikanosti, so zlasti goreči; a tudi veseli so, ko se prepričajo, da bodo kos vsem dvomom.

Meni v tem oziru Inomost pač ni tako potreben, ker nismo Slovenci še tako daleč zašli, da bi se bilo treba zagovarjati na vsakem razpotji.

Nehati moram; vidim sicer, da prave podobe mojih razmer ne boš dobil, a ne upam si nadaljevati, kajti potrebna bi bila k temu še dva dolga dela: eden o naših duhovnih vajah in drugi o naših razvedrilnih urah. Dopolni si to sam s svojo domišljijo, o počitnicah Ti bom povedal, koliko si zadel. Z Bogom! Gregorij.

sredi pisal, ker imenuje g. dr. Sušteršiča usiljenca. Tudi neka vrsta doslednosti.

Gospodje „Narodovci“ se drznete govoriti o klerikalnem pritisku in se ne sramujete lagati, da so strastni klerikalni agitatorji obetali nekemu odličnemu meščanu in Vašemu pristašu 50 gl. za odpad. Gospodje, imena povejte, imena, sicer ste nesramni klevetniki! Mi pač Vam lahko povemo, da so prišli dne 4. marca po noči ob 11. uri v hišo volilca Janeza Ingliča Majaronovi agitatorji gg. A. Triller, J. Deisinger in J. Hafner in mu ponujali 5 gl. za izkaznico in volilni listek. Ker se jim ni hotel udati, začeli so stikati po predalih v njegovi delalnici iskaje izkaznico z volilnim listkom. Kdo je tedaj strasten? Vemo še nekaj sličnih dogodkov, katere bomo našli, ako se „Narodovci“ ne bodo bolj olikano vedli. Ali so g. Hafnerju tudi klerikalci raztrgali zglasnico in volilni list? Razumite li? — To so fakta.

Gospodom Majaronovcem bi bilo svetovati, naj bi hodili gosp. župnikovih pridig poslušat in gotovo bi se prepričali, da on ni zlorabil svetosti cerkve. On niti ni mogel pobijati „ukrepov“ Vašega shoda, že zato ne, ker jih ni poznal. Saj sami pravite, da se klerikalci niso vdeležili Vašega shoda in Majaronovci mu gotovo niso v nedeljo v jutro pred rano pridigo prišli naznanjevat ukrepov prejšnjega večera. Ne razumem, kako morete biti tako kratkovidni.

Na Vašo mimogredno trditev, da gosp. župnik nima tukaj trdnih tal, niti simpatij Ločanov, Vam lahko povemo, da jih on ne išče pri dopisnikih takih člankov, ki bi delali vsakemu „revolverblattu“ čast. Kar pa gosp. kapelana „odvezo“ zadeva, storite obljubljene korake, sicer ste kučavice!

Iz Škofje Loke, 5. marca. Hvala Bogu, volitve so končane! Hud je bil boj, velik je bil trud, a tudi zmaga je lepa. Zavest imamo, da se nismo posluževali nijednega slabega pripomočka. „Narod“ sicer pripoveduje, da smo nekemu volilcu ponujali 50 gl. za glas. Ta pa je tako debela, da gotovo ni Ločana, kateri bi jo verjel.

Tudi g. dr. Triller in njegovi tukajšnji prijatelji se brez vzroka jezé, ker mu pri shodu „katoliško-političnega društva“ nismo pustili govoriti; saj smo jim pojasnili, zakaj g. Triller nima besede.

Gosp. dr. Triller je dober govornik, a včasih je nekoliko strasten. Gosp. dr. Triller, le potolaženi bodite!

Vsa čast loškimi volilcem, kateri so se pokazali tako stanovitne. Srčna hvala vsem, kateri so k tako nepričakovano veliki večini pripomogli.

Če tudi ne veliko, nekaj dobrega vendar volitve imajo; opazujoč človek, posebno ako agituje, spozna bolj kakor kdaj ljudi, njih lepe lastnosti, njih značajnost; žal, da mora tudi marsikdaj prevaran vzdihniti: „Et tu Brute!“ — „Ali je mogoče?“ To spoznanje je nekaj vredno! In zdaj, dragi Ločani: Mir vam bodi!

Dnevne novice.

(„Narod“ in nemškutarji.) Glasilo „Slovenskega društva“ je pisalo svojim čitateljem dne 4. marca: „Na voliških nastopala bode jutri proti Vam črna koalicija klerikalcev in nemškutarjev“; in dne 5. marca: „Vsled nezaslišanega, uprav fanatičnega pritiska zjedinjene klerikalne in nemškutarske stranke, kakor ga dozda še nismo doživeli na Kranjskem, ... propadel je naš kandidat dr. Danilo Majaron.“ — Temu nasproti konstatujemo, da so se ravno Majaronovi agitatorji trudili, v Trziču dobiti Nemce na svojo stran, pod pretezo, „dass man fortschrittliche Kandidaten wählen muss“, in da so se celo na dan volitve hvalili, da bode Majaron dobil v Trziču vse nemške glasove. Pripomnimo še jedenkrat, da so Majaronovi agitatorji obetali v Postojni — nemško šolo, ako volijo Postojnčani dr. Majarona. In tudi po drugih mestih in trgih so bili neizrečno veseli vsakega glasu, če ga je tudi zanje oddal — nemškutar. — To je resnica, in zato naj „Narod“ molči o zvezi klerikalcev z nemškutarji, vlasti ker so uprav njihovi pristaši v Ljubljani pri volitvah v deželni in mestni zbor zmagali s pomočjo nemških glasov. Ko je pri lanskim mestnih volitvah prišel volit Nemec g. König, gostilničar na tukajšnjem južnem kolodvoru, bil je g. dr. Tavčar, ki je rekel: „Dober je vsak glas!“

(Iz Škofje Loke) se nam poroča: „Prvi žalostni nastop katoliško-političnega društva v Škofji Loki bil

je pri kraju“, tako je pisal „Narod“ dne 3. marca, ko je poročal o volilnem shodu škofjeloških konservativcev ter z blatom okidaval gospode odbornike katol. polit. društva, ki so se potrudili v naše mesto, kakor tudi naše poštene in neodvisne meščane. Mi ne moremo in nečemo biti tako surovi, kakor je „Narodov“ dopisnik, zato ker nečemo nepotrebnega prepira. Na dan volitve smo dali odgovor „Narodovim“ ropotačem, kakoršnega so zaslužili. Kakor so rekli naši volilci na shodu, da bodo stali kakor skala za g. Globočnika, tako so tudi častno storili; pokazali so, da si prosto volijo svojega poslanca in da četvorica Triller-Lenček-Arko-Papa ni še Škofja Loka. — Posebno se „Narodov“ dopisnik jezi, da na volilnem shodu, kateri je sklicalo katoliško politično društvo, niso dovolili besede g. dr. Trillerju; dopisnik sam najbolje vé, da bi bilo to protipostavno, zato s tem hoče le begati ljudi, ki natančno ne poznajo društvenih pravil. — Vprašam pa, zakaj pa niso hoteli govoriti omenjeni gospodje, ki so bili navzoč pri shodu in so ob enem volilci? To je pač žalostno spričalo za inteligenco in zgovernost Majaronovih pristašev v Škofji Loki! — Naj bi torej rajši pometali sami pred svojim pragom, nego da psujejo gospoda dr. Sušteršiča, kateremu bomo Ločani vedno hvaležni, da nam je natančno pojasnil vse razmere. — Na čigavi strani da so vrli Ločani, to kažejo štev. 72 in 21; te številke naj si „Narodova“ gospoda dobro zapomni in vedela bo, kje so „zmešani“ pristaši in kje jih ni. — Živeli vrli in neustrašeni volilci škofjeloški! Toliko v pojasnilo; zabavljanje pa prepustimo „Narodu“.

(Volilna borba v Idriji.) Poroča se nam: Tudi naše mesto se je z izvolitvijo gosp. pl. Globočnika pridružilo večini zavednih volilcev družih notranjskogorenjskih mest in trgov. Takega pritiska, kakor se je vršil ob tej priliki od „Cene-Narodove“ stranke, dosedaj Idrija ni bila vajena; zato je bila volitev jako živahna. Dasi so dr. Majarona pristaši že teden dni prerokovali zmago, pokazali so vendar konservativni idrijski volilci v ogromni večini, da je Idrija konservativno mesto, ki si neče omadeževati svojega imena s tem, da bi volila mladoslovenskega kandidata. Vrli bojovníki za konservativna načela, gg. Didič, župan, Val. Treven, Fr. Goli, T. Kos izvršili so vrlo svojo domoljubno dolžnost ter rešili čast lepega idrijskega mesta, po številu prebivalcev prvega na Kranjskem za belo Ljubljano. Slava jim, slava vsem zavednim in neodvisnim volilcem idrijskim!

(Resnične besede.) Sploh po Slovenskem so se rojaki naši zanimali za izid včerašnje volitve v gorenjsko-notranjskih mestih in trgih. Tako nam piše odličen rodoljub v pismu z dne 4. t. m. s Štajerskega nastopno: „Pri Vas imate hude volilne borbe in zares sem radoveden, katera stranka bode zmagala. Meni se pač sploh dozdeva, da smo našim „narodnjakom“ do zdaj vse preveč zaupali; v borbi za narodnost oslabele je krščansko mišljenje in do rasla nam v škodo in sramoto liberalna pošast, ki sedaj kaže svoje zobe.“

(Volitve na Štajerskem.) G. Miha Vošnjak je dobil v Brežicah 112, v Celju 184, vkupe 296 glasov; g. dr. Lav. Gregorec je dobil v Ljutomeru 348 od 352 oddanih glasov; g. Robič je dobil v Mariboru 121, nasprotnik dr. Schmiderer 70 glasov; v Konjicah 52, v Slov. Gradcu 61, vkupe 234, nasprotnik 79. Slava zavednim volilcem!

(Volitve na Koroškem) izvršile so se za naše sorojake jako žalostno. Mnogo so se trudili naši itak redko sejani rodoljubi, da bi zmagala pravična stvar, napeli so vse moči proti zagrizenim nasprotnikom, a premalo je še vzbujen slovenski rod na Korotanu, in propali so v volilnem okraju Celovec-Velikovec proti neznatni večini. Slovenski kandidat g. Fr. Muri je dobil 108 glasov, in sicer v Celovecu 22, v Velikovecu 86, nemški kandidat Kirchner je dobil v Celovecu 95, v Velikovecu 26 glasov. V beljaškem okraju je dobil Slovenec g. M. Stih 45, nemški liberallec Ghon 95 glasov. Dalje sta izvoljena nemška liberalca Prettner in Nischelwitzer.

(Volitve v Istri.) Ker se nádejamo obširnejšega poročila, naznanjamo danes le toliko, da je pazinskem okraju izvoljen znani domoljub g. V. Spinčič, v volilnem okraju Poreč-Koper-Pulj pa g. dr. Laginja z 91 glasovi proti 93, katere je dobil Lah dr. Vergottini, ostal v manjšini.

(Iz trebanjske okolice) se nam poroča 4. t. m.: Kar se menda še ni kdaj primerilo, zgodilo se je je tukaj: — Brzojavna žica je včeraj zamrznila med Radečami in Kočevjem, ker električna iskra ni imela dovolj gorkote — da bi bila prodrla vsaj do Trebnjega. Možje-volilci so čakali ves popoldan uradnega poročila. Že pozno pod večer so se razšli, češ, zdaj menda vsaj ne bo treba več ožje volitve. — In še le potem je prišlo uradno naznanilo iz Kočevja. Privatna poročila so sicer dobajala že prej, pa kdo smé dandanes verjeti, če je kaj res ali ne, kar ni legalizirano in uradno potrjeno? — Nekaj dobrega imajo pa vendar le volitve — pri vseh tolikih sitnostih in težavah, stroških, daljnih potih in zamudi časa, — to dobro je namreč, — da se značaji spoznajo; veterinjaki pa možje. Za prave može je pa volitvena borba tudi dobra šola, da se v značajnosti še bolj utrdé. — Bog daj le veliko značajnih mož; teh bi bilo v sedanji materialni in sebični dobi zlasti potreba. Hlačmanov je na svetu pač dosti; a premalo mož.

(Imenovanje.) C. kr. okr. glavar v Sl. Gradcu, g. Frid. vitez Finetti je dobil naslov in značaj c. kr. namestniškega svetovalca.

(Na Štajerskem) so pri zadnjem štetju našli 67.426 ljudi več, kakor jih je bilo l. 1880.; vse prebivalstvo šteje 1.261.023 duš.

(Izpred porotnega sodišča.) Včeraj se je moral zagovarjati gospod Ivan Železnikar, vrednik „Brusa“, katerega je tožil krčmar in posestnik gosp. Jos. Želko s Pristave pri Št. Petru na Notranjskem. Porotniki so zanimali stavljen vprašanje z 10 proti 2 glasovoma; sodišče je zatočenca oprostilo.

(Gornjesavinjska posojilnica v Mozirji) imela je leta 1890 prometa 313.904 gld. 19 kr. Pristopilo je njej 109 zadrušnikov, izstopilo pa 70, tako da šteje 939 udov, ki imajo v deležih 5944 gld. Hranilnih vlog se je vložilo 90.083 gld. 52 kr., izplačalo pa 52.158 gld. 86 kr., in je njih stanje koncem 1890. leta s kapitalizovanimi obrestmi 220.874 gld. 2 kr. in 591 vložnikov. Novih posojil se je v letu 1890 na osobni kredit proti zadolžnicam dalo 59.722 gld., vrnilo pa 39.591 gld. 82 kr., tako da je stanje danih posojil koncem 1890. leta 236.866 gld. 4 kr. Vloženega denarja v hranilnici južno-štajerski ima 3000 gld. Čistega dobička je 1753 gld. 18 kr., ki se je v smislu sklepa današnjega občnega zbora razdelil sledeče: 1. podpora dijaku medicine Maksu Konečniku 200 gld.; 2. požarnemu oddelku „Savinjskega Sokola“ 150 gld.; 3. prostovoljni požarni brambi v Rečici 100 gld.; 4. za uboge šolarje v Mozirji, Gorici, Nazaretu in Rečici 100 gld.; 5. dar „dijaški kuhinji“ v Celji 25 goldinarjev; 6. ostanek čistega dobička 1178 gld. 18 kr., pridene se specialnemu rezervnemu fondu, ki je znašal z 31. decembrom 1890 2673 gld. 55 kr., torej 1. januarja 1890 3851 gld. 73 kr., splošni rezervni fond pa znaša 31. decem. 1890. 1345 gld. 93 kr., torej ima združba vkupe 5197 gld. 71 kr., rezervnih fondov in garancijske hranilne vloge 20460 gld.

Telegrami.

Dunaj, 5. marca, zvečer. V dolenje-avstrijskih mestih brez Dunaja voljena dva nemška liberalca, dva nemška nacionalca in eden protisemit. Nemški liberalci pridobili so dva sedeža od protisemitov. Pri 14 volitvah na Dunaji voljenih 6 narodnih liberalcev in 4 protisemiti. Treba je torej štirih ožjih volitev, mej temi v Hernalsu mej dr. Kronawettrom in knezom Liechtensteinom. Protisemitje so pridobili dosedaj eden sedež od nemških liberalcev in dva od demokratov. — Trgovske zbornice na Moravskem in Gornje-Avstrijskem izvolile so 4 nemške liberalce, mesta v Šleziji 3 nemške liberalce in 1 nemškega nacionalca; kmečke občine štajarske izvolile so 3 Slovence, 5 katoliških konservativcev in jednega narodnega liberalca. Nemški nacionalci izgubili Judenburg na katoliške konservativce. — V Črnovcih je voljen liberalce Wagner. Pri ožjih volitvah v Galiciji voljeni so Rutowski, Czerkawski in Bloch, pri ožji volitvi v Poreči izvoljen je Italijan Vergottini, v Gradiški pa stolni prost Jordan.

Dunaj, 6. marca. Na Dunaji se vrše jutri štiri ožje volitve, in sicer med Liechtensteinom in Kronawettrom, Leuger-jem in

Gerhardom, Hauckom in Matchekom, War-muthom in Wrabetz-em.

Praga, 6. marca. Staročeski listi so objavili izjavo zaupnih mož, da se za zdaj odtegnejo državnemu zboru, ne da bi ustavili ostalo politično delovanje, osobito pa hočejo z vsemi močmi skrbeti za uspešno organizacijo, dokler ne pride čas, da jih narod zopet pokliče na delo. Staročeska kandidata v praški trgovski zbornici Zeithammer in Zucker sta naznanila, da ne sprejmeta izvolitve. Staročesi so oddali 21 praznih listkov, izvoljena sta dva Mladočeha z 11 mladočeskimi glasovi.

Lvov, 6. marca. Szczepanowski je so-glasno izvoljen v trgovski zbornici.

Piccoli-jeva esenca za želodec
je želodec okrepčujoče, razmehčujoče, zlato žilo (hemoroidne) in gliste odpravljajoče zdravilno sredstvo. Steklenica velja 10 kr. (13)

Zahvala.

Častiti gospodje volilci gorenjskih in notranjskih mest in trgov naj sprejmejo za izkazano mi častno zaupanje pri včerajšnji izvolitvi mojo iskreno zahvalo in zvesto obljubo, da bodem po vsi svoji moči služil dobri stvari, katera je vodila gg. volilce pri glasovanju.

V Ljubljani, 6. marca 1891.

Anton pl. Globočnik,
državni poslanec.

Tuji.

4. marca.

Pri **Maticu**: Hoffman, Breus, Skodlar, Braun, trgovci, z Dunaja. — Radon, potovalec, iz Plzna. — Wetik iz Budejevic. — dr. Globočnik, c. kr. bilježnik, iz Kranja.

Pri **Sona**: Elgen, zasebnik, s soprogo; Hahn, trgovec, z Dunaja. — Dorta, kavarnar, iz Pulja. — Klump, železniški uradnik, iz Beljaka. — Jucker, inženir, iz Manchestera. — Errath, trgovec, iz Trebnjega. — Možina, c. kr. uradnik, s hčerjo, iz Gmundna. — Walluschnig, zasebnica, iz Trga. — Duboković iz Istrije.

Pri **bavarskem dvoru**: Cop, trgovec, iz Jaske.

Pri **Južnem kolodvoru**: Verile, trgovec, iz Trsta. — Kressel s Tirolskega. — Filly, s soprogo, iz Gorice. — Kohl iz Švice.

Umrla so:

3. marca. Jakob Janežič, delavčev sin, 2 leti, Reber 4. božjast.

4. marca. Terezija Pogačnik, zasebnica, 68 let, Dunajska cesta 7, emphysema pulm. — Marija Pavšek, delavka, 54 let, Poljanska cesta 53, jetika.

V bolnišnici:

4. marca. Rajmund Haring, agent, 66 let, marasmus.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

6. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92 gld	— kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	91 „	95 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „	10 „
Papirna renta, davka prosta	102 „	— „
Akcije avstr.-ogerske banke	984 „	— „
Kreditne akcije	307 „	50 „
London	114 „	70 „
Srebro	— „	— „
Francoski napoleon	9 „	09 „
Cesarski cekini	5 „	41 „
Nemške marke	56 „	25 „

Sargova glicerina zobna crema.

Izvrstno sredstvo za lepe svetle zobe.

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Kalodont.

Od zdravstvenega urada potrjeno.

Prav priljubeno na popotovanjih. Dišeče okrepčevalno.

Neskojljivo celo za najnežnejše zobe.

V Nemčiji, Franciji itd. se rabi že z največjim uspehom, nadalje na dvorih, v najvišjih krogih, kakor tudi v navadni družini.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. Komad 35 kr.

(20)

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur
opazovanja	zrakomera v mm.	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	741.7	—4.4	sl. svzh.	jasno	
5 2. u. pop.	741.0	7.6	sl. izpad. brezv.	"	0.00
9. u. zveč.	742.3	1.8			

Srednja temperatura 1.7°, za 1.2° pod normalom.

Prošnja.

Podpisanci upajo, da se je moglo občinstvo iz podatkov, včerajšnji številki priobčenih, do dobra prepričati o vspešnem delovanju **podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaji**, in da mu bodo dosednji pomočniki ohranili svojo prijaznost in svoje zaupanje tudi v bodočnosti. Odbor s svoje strani pa bo res strogo pazil na to, da bo nankanjal podpore le vrednim dijakom, in da bo vestno izpolnjeval vse, karkoli pospešuje društven namen, ki obstoji v tem: pomagati pridnim, potrebnim in moralno živečim mladim rojakom, da v svojih študijah in v boji z revščino in lakotjo ne pozabijo, čemu so prav za prav na svetu in čemu so prišli v daljno tuje mesto, in pa spodbadati jih, da ne izgube poguma, veselja do vstrajnega dela, ali celo — samih sebe! Boja in truda jih društvo pač ne more rešiti, ali da jih v tem boji preveliko število ne onemore in se izgubi Bogu, narodu in domovini, to hoče in upa doseči naše društvo, ako mu dosednji podporniki in do-brotniki ostanejo zvesti, in dosegle bo ta cilj tem prej, čem obilniši darovi mu bodo prihajali iz domovine. Mnogostranske in res velike so zahteve, kate-re se v sedanjih razmerah stavijo na društvo. Po-trebnost naše dunajske mladine raste z dnem za dnem, nekaj vsled mogočih se revščine njih kmetijskih roditeljev in bližnjih sorodnikov doma, nekaj pa vsled nepremagljivih težav, dobiti na Dunaji kak zaslužek, ki bi jih kolikor toliko živil. Kdor je pred desetimi ali petnajstimi leti tukaj študiral in si s poučevanjem po hišah služil vsakdanji svoj kruh, ta bi se dan-danes čudom čudil, kako se je na Dunaji s tem zaslužkom v poslednjem času obrnilo na zlo. In ravno lekije so od nekdaj bile skoraj edina pomoč slovenskim dijakom.

Obrabamo se torej do vseh z iskreno prošnjo, naj ne pozabijo našega društva in naj mu v svojih krogih skušajo pridobiti novih pomočnikov in po-speševateljev. Bog jim vse dobrote povrni tisočero!

Na Dunaji, dne 31. decembra 1890.

Ivan Navratil, c. kr. ravnatelj pomožnih uradov pri najvišem sodišči, t. č. predsednik. — Dr. Fr. Simončič, c. kr. skriptor v vseučiliški knjižnici, t. č. I. podpredsednik. — Dr. Mirko Ploj, c. kr. koncipijent v finančnem ministerstvu, t. č. II. podpredsednik. — Dr. Frančišek Sedej, c. in kr. dvorni kapelan in ravnatelj v Argustineji, t. č. I. blagajnik. — Jakob Pukel, nadporočnik, po-sestnik itd., t. č. II. blagajnik. — Janez Jereb, uradnik v c. kr. finančnem ministerstvu, t. č. I. tajnik. — Dr. Karol Štrekelj, vseučiliški docent in vrednik „Državnega zakonika“, t. č. II. tajnik. — Dr. Alojzij Homan, odvetniški koncipijent, t. č. odbornik. — Ivan Luzar, revident južne želez-nice, t. č. odbornik. — Dr. Matija Murko, cand. prof. in uradnik v ministerstvu za vnanje reči, t. č. odbornik. — Dr. Vl. pl. Globočnik, koncipijent v c. kr. finančnem ministerstvu, t. č. revizor. — Peter Hlačar, uradnik severo-zapadne železnice, t. č. revizor. — Anton Švaršnik, profesor, t. č. revizor.

Hišo,

primerno za **gostilno** ali **prodajalnico**, z **vso prodajalniško opravo** in **dovo-ljenjem tobak prodajati**, prodam iz proste roke radi rodbinskih razmer. Hiša leži pri farni cerkvi, blizu postaje in je zraven hiše tudi **njiva** in **travnik**. — Ponudbe na

Fani Zaynard.

Hotič. Pošta Litija.

(14—4)